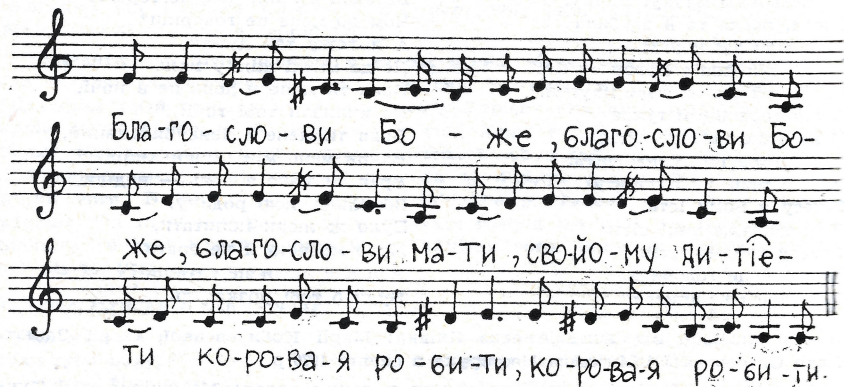

ВЕСІЛЛЯ В ДОБРИВОДІ НА ПІДЛЯШШІ

Весільні обряди починаються в п'ятницю, коли в хаті молодої збираються „сваньки”, щоб спекти коровай. Першого вечора печеться великий коровай, котрий молода забирає з собою до молодого. В суботу печуть малий — „подільний” коровай, який після розділяється гостям. Печучи коровай, „сваньки” співають отакі приспівки:

Благослови Боже /2
Благослови мати
Своєму дитієти
Коровай робити /2

Благослови Боже /2
Благослови батьку
Своєму дитієти
Коровай робити /2

Вийду я на йолоньку /2
Стану я на грудоньку
Гукну я на сусідоньки:
— Сусідоньки мої

Ходіте о до мні
До мого дитієта
Коровай робит.

Чом ни стоїш, чом ни стоїш
Блізько коровая, блізько коровая
Чом ни просиш, чом ни просиш
Я в Пана Бога долі, я в Пана Бога долі
Хоч я стою, хоч я прошу
Споможи його Боже, споможи його Боже.

Ходить півень по хати /2
Я в піч заглядає
Хвостом вимитає
Чіес коровай саджієти /2

Хороший наш коровай, хороший
 Во хорошиї коровайночки робили. /2
 Красенький наш коровай,
 красенький
 Во красенькії коровайночки

Біленький наш коровай, біленький
 Во біленькі коровайночки робилі. /2
 Високий наш коровай, високий
 Во високі коровайночки робилі. /2
 Ой яра моя пшаниченька /2
 Як ти зиходиш гуски щиплют
 А тепер з тебе коровай облят. /2

Добрий господар, добрий /2
Господиня ще ліпша
І дала води рук помивати
Дала ручничка
Ручок потирати /2

У неділю вранці перед вінчанням у молоді й молодого збираються весільні гості. В місці, де сідають малодя і молодий, стелять кожух, котрий має символізувати посаг. Гості співають:

Своєму дієті
На посазі систи /2

Благослови Боже /2
Благослови мати

Перед виїздом до церкви відбувається спогадання молодих у їх хатах. На столі, за котрим стоїть родина, ставиться тарілку, на яку гості кладуть гроші та подарунки і при цьому співають:

Киньте, братики, хоч по рубліку /2
Віте, сестринки, хоч по грошику /2

Після цього молоді кланяються три рази родині. Гості співають:

За собою три аньоли водит /2
Перши аньол матьонка родная /2
Другий аньол батінко родненький /2
Третій аньол сам я молоденький /2

До церкви молоді їдуть окремо. Коли молодий чи молода сяде на віз, батько обходить три рази віз та кропить свяченою водою. Опісля кладе перед кінями хліб, завінений в рушник. При цьому співається:

Кропи, батьку, кони /2	з Бітії дороженьки
Проси Бога долі.	Молодий молодую
Коб кінь сходив,	До Божого дому
Коб віз возив	
До Божого дому /2	

Проступіте, вороженьки /2	Колесом сонечко я в гору їде /2
	Молодий Іванко до шлюбу їде /2

По дорозі до церкви співаються різні пісні. Після звінчання молодий забирає молоду на свій віз і всі їдуть до хати молодої. На привітання виходить мати молодої з горілкою та хлібом

Моя матиунко ютко /2	Чом мине ни питаїш
Чом ни виходиш хутко	Ой с кім я шлюб брала
Чом мине ни витаїш	На ручничку стояла

Коли гості сідають за столом, старший сват бере коровай положений на червону хустку та прибраний квітками. Коли в коморі починає грати музика, старший сват виносить коровай, гопає, підкидає його та стає перед молодими. Маршалок весілля, перев'язаний рушником (або перевеслом — коли молода скупа), б'є в балоку валком та говорить:

Де той марципон боский діти,
Чи до сквірні схвати, чи на люде оддати?

Гості відказують:

До сквірні схвати.

Музика знову грає, а молодий з короваєм скаче до комори. Після цього приходять батько й мати, всі проказують молитву „Царю небесний” та починають їсти, пити й співати весільні й не тільки весільні пісні. Вечером всі гості їдуть гуляти, а після знов сідають за столи.

В понеділок рано у молодої й молодого знову збираються гості. Від молодого до молодої їдуть свати „придани” за посагом. Ідучи співають:

Знати Манічку знати /2

В котруй вона хати	Рожою отикана
Чипчиком обвішана	Каліною осипана /2

Молода в той час сидить, схована в коморі.

Ой свате, сватуленьку,	Випустите з нивольоньки
Де наше дитіє дилі	З новеї комороньки
Чи в ниволію всадилі	Єї матінка на двори
Чи в новую комору	Не наглядиться на єї.

„Придани” торгуються з батьком за молоду і посаг. Коли домовляється, скриню з посагом кладуть на віз, до воза чіпляють корову, крадуть з подвір'я курку. Молода бере з собою посвячену ікону.

Ой чого Маньочка седиш	Нехай кольоса постоят
Чом дороженьку ни дбаєш	Коники обрийки зийдять
Вже кольоса заточани	Нехай виїде я мій батеньку
Коники заложани	Яй в саду винограду
Чиєс тобі в дороженьку	До мене на пораду

Вийди, братику, поговоримо з тобою
Поговоривши зробимо поділ з тобою

Тобі, братику, свині і хата й комора
А мні молодий скриня й перина
й кірова.

Коли віз з молодого починає їхати, свати співають:

Коб вам голобля зламалася /2
Коб наша Маньочка осталася /2

За возом йдуть до хати молодого гості молоді. Ідучи співають:

Ми до вас приїхали /2
Ни пива попивати
Ни хліба поїдати

Оно по тую квітку
Щто росла в окні від літку.

Як зайдуть до молодого, його гості співають:

Витисалі, вирубалі дубовую дощку
Викрутилi, виманилi у Романа
дочку /2

З торговою Ганкой
Для Маньочки кумпанкі.

Шихуй мати ліску /2
Син привіз невістку
До стола гнивлівою
До роботи лінливою /2

Ни давайся Маньочка /2
Чипчика накладати
Чипчикок пуд припичок
Таночку пуд лавочку
Виночок на головку /2

Ни смутися Маньочка /2
В нас тобі добре буде
Сами жорна мелють
Сама кутю товче
З пуд пічи вода тече
Свікор хліба напече.

Чом соловії ни щибеталі
Як сади зацвіталі /2
Чом ти Маньочка той ни плакала
Як тебе запивалі? /2
— А я думала молоденькая
Щто вони жартувалі /2
Тигі жартоньки вишлі на правду
Косоньку розчесали /2

Де пчоловньки гудуть /2
Поливаночки їдуть
Золоти чіпчик везут

У молодого, як і у молоді, гості сідають за столи. Весілля продовжується цілий вечір, а часто і ніч. На кінець маршалок і старший сват роздають на кусочки поділений коровай. Кладуть його в решето і кожному дають по кусочку. Після цього співають маршалкові:

Маршиелочку душку /2
Одчини окенечко
Глянь собі на сонечко

Ой чи рано погуляймо
Ой чи пізно
Розидиймося різно /2

І так кінчався другий день весілля, а весільні гості збиралися ще на „пережовини” в четвер у молоді, а в п'ятницю у молодого. І на весіллі, і на „пережовинах” співалось багато різних пісень. А ось одна з них:

Є в полю верба похильоная
Оженився наш Іванко хоч і нидоля /2
Хоч і нидоля але щей триба
Ми з тобою той Маньочка наробим хліба /2
Віте друженьки дайте хустоньки
Прискочивши до Маньочки втерти оченьки /2
А він втирає, а вона плаче
Через тебе мій Іванку віночок траче /2
Ой траче, траче, то вже й стратила
Бо я тебе мій Іванко вірно любила /2

Є впо-лю вер-ба по-хи-лю-на-я, О-же
 нив-ся наш І-ван-ко хоч і ни-до-ля. О-же.
 нив-ся наш І-ван-ко хоч і ни-до-ля

Весільні приспівки та пісні співала Катерина Євдосюк (1910 рік нар.) з Добриводи гміна Кліщелі. Записали в серпні 1985 р. Христина Рижик та Микола Новицький. Ноти записав Мирослав Бужинський.

Христина Рижик